Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (velkého senátu)

11. září 2025 *

„Kasační opravný prostředek – Státní podpory – Článek 107 odst. 3 písm. c) SFEU a článek 108 SFEU – Plánovaná podpora na rozvoj dvou nových jaderných reaktorů v areálu Paks (Maďarsko) – Přímé zadání zakázky na výstavbu – Směrnice 2014/25/EU – Rozhodnutí, kterým se podpora prohlašuje za slučitelnou s vnitřním trhem pod podmínkou dodržení určitých závazků – Soulad podpory s jiným unijním právem, než je právo v oblasti státních podpor – Předmět podpory – Podmínky, které jsou neoddělitelné od podpory – Souběžně probíhající řízení o nesplnění povinnosti – Povinnost uvést odůvodnění“

Ve věci C-59/23 P,

jejímž předmětem je kasační opravný prostředek podaný na základě článku 56 statutu Soudního dvora Evropské unie dne 6. února 2023,

Rakouská republika, zástupci: A. Posch, M. Fruhmann, M. Klamert a F. Koppensteiner, jako zmocněnci, ve spolupráci s H. Kristoferitsch, Rechtsanwalt,

navrhovatelka,

přičemž dalšími účastníky řízení jsou:

Evropská komise, zástupci: P. Němečková a L. Wildpanner, jako zmocněnkyně,

žalovaná v prvním stupni,

Lucemburské velkovévodství, zástupci: A. Germeaux a T. Schell, jako zmocněnci, ve spolupráci s P. Kinschem, advokátem,

Česká republika, zástupci: M. Smolek, L. Halajová, T. Müller a J. Vláčil, jako zmocněnci,

Francouzská republika, zástupci: původně R. Bénard, T. Lechevallier, T. Stéhelin, poté T. Lechevallier a T. Stéhelin, jako zmocněnci,

Maďarsko, zástupci: M. Z. Fehér, jako zmocněnec, ve spolupráci s Karsaiem, Z. Zs. Lehoczkim a P. Nagym, ügyvédek,

Polská republika, zástupci: B. Majczyna, jako zmocněnec,

Slovenská republika,

* Jednací jazyk: němčina.

Spojené království Velké Británie a Severního Irska,

vedlejší účastníci řízení v prvním stupni,

SOUDNÍ DVŮR (velký senát),

ve složení: K. Lenaerts, předseda, T. von Danwitz, místopředseda, F. Biltgen, I. Jarukaitis, M. L. Arastey Sahún, S. Rodin, N. Jääskinen, D. Gratsias (zpravodaj) a M. Gavalec, předsedové senátů, A. Arabadžev, I. Ziemele, J. Passer, O. Spineanu-Matei, M. Condinanzi a R. Frendo, soudci,

generální advokátka: L. Medina,

za soudní kancelář: I. Illéssy, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 12. listopadu 2024,

po vyslechnutí stanoviska generální advokátky na jednání konaném dne 27. února 2025,

vydává tento

Rozsudek

1 Rakouská republika se svým kasačním opravným prostředkem domáhá zrušení rozsudku Tribunálu Evropské unie ze dne 30. listopadu 2022, Rakousko v. Komise, (T-101/18, dále jen „napadený rozsudek“, EU:T:2022:728), kterým Tribunál zamítl její žalobu znějící na zrušení rozhodnutí Komise (EU) 2017/2112 ze dne 6. března 2017 o opatření/režimu podpory/státní podpoře SA.38454 – 2015/C (ex 2015/N), kterou Maďarsko zamýšlí poskytnout na podporu rozvoje dvou nových jaderných reaktorů v jaderné elektrárně Paks II (Úř. věst. 2017, L 317, s. 45, dále jen „sporné rozhodnutí“).

I. Právní rámec

A. Směrnice 2004/17/ES

2 Článek 40 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/17/ES ze dne 31. března 2004 o koordinaci postupů při zadávání zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb (Úř. věst. 2004, L 134, s. 1; Zvl. vyd. 06/07, s. 19), nadepsaný „Použití otevřených, omezených a vyjednávacích řízení“, v odstavci 3 stanovil:

„Zadavatelé mohou použít řízení bez předchozí výzvy k účasti v soutěži v těchto případech:

[…]

c) jestliže zakázka může být z technických nebo uměleckých důvodů nebo z důvodů spojených s ochranou výlučných práv plněna pouze určitým hospodářským subjektem;

[…]“

B. Směrnice 2014/25/EU

3 Článek 50 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/25/EU ze dne 26. února 2014 o zadávání zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb a o zrušení směrnice 2004/17/ES (Úř. věst. 2014, L 94, s. 243), nadepsaný „Použití jednacího řízení bez předchozí výzvy k účasti v soutěži“, stanoví:

„Zadavatelé mohou použít jednací řízení bez předchozí výzvy k účasti v soutěži v následujících případech:

[…]

c) jestliže stavební práce, dodávky nebo služby mohou být z některého z následujících důvodů dodány jen konkrétním hospodářským subjektem:
   i) cílem zakázky je vytvoření nebo získání jedinečného uměleckého díla nebo uměleckého výkonu,
   ii) hospodářská soutěž z technických důvodů neexistuje,
   iii) ochrana výhradních práv včetně práv duševního vlastnictví.

Výjimky uvedené v bodech ii) a iii) se použijí jen v případě, že neexistuje přiměřená alternativa nebo náhrada a že neexistence soutěže není výsledkem umělého zúžení parametrů zakázky;

[…]“

4 Článek 106 této směrnice, nadepsaný „Provedení a přechodná ustanovení“, v odstavci 1 stanoví:

„Členské státy uvedou v účinnost právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí nejpozději do 18. dubna 2016. […]“

5 Článek 107 uvedené směrnice, nadepsaný „Zrušení“, v prvním pododstavci stanoví:

„Směrnice 2004/17/ES se zrušuje s účinkem k 18. dubnu 2016.“

II. Skutečnosti předcházející sporu

6 Skutečnosti předcházející sporu jsou vylíčeny v bodech 2 až 9 napadeného rozsudku. Pro účely tohoto řízení je lze shrnout následovně.

7 Dne 22. května 2015 oznámilo Maďarsko Evropské komisi pod číslem C(2017) 1446 opatření, jehož cílem bylo poskytnout finanční příspěvek na rozvoj dvou nových jaderných reaktorů v areálu jaderné elektrárny Paks (Maďarsko), nazvané „Paks II“, respektive jednotek 5 a 6 této elektrárny (dále jen „dva nové jaderné reaktory“), kromě čtyř jaderných reaktorů, které tam již byly provozovány. Příjemcem oznámeného opatření byla společnost MVM Paks II Nuclear Power Plant Development Private Company Limited by Shares (dále jen „společnost Paks II“), v níž maďarský stát vlastnil 100 % kapitálu a která se měla stát vlastníkem a provozní společností dvou nových jaderných reaktorů.

8 Podle mezivládní dohody o spolupráci v oblasti mírového využívání jaderné energie uzavřené dne 14. ledna 2014 mezi Ruskou federací a Maďarskem (dále jen „mezivládní dohoda“) se tyto dva státy zavázaly spolupracovat v rámci jaderného programu za účelem údržby a dalšího rozvoje jaderné

elektrárny Paks. Podle této dohody Ruská federace a Maďarsko měli oba určit jednu zkušenou státem vlastněnou a kontrolovanou organizaci, která bude finančně a technicky odpovědná za plnění svých závazků jako dodavatele nebo vlastníka, pokud jde zejména o návrh, výstavbu a uvedení do provozu nových jaderných reaktorů. Ruská federace svěřila výstavu těchto dvou nových jaderných reaktorů akciové společnosti Nižny Novgorod Engineering Company Atomenergoproekt (dále jen „JSC NIAEP“), a Maďarsko určilo, že jejich vlastníkem a provozovatelem bude společnost Paks II. Za tímto účelem podepsaly JSC NIAEP a společnost Paks II dne 9. prosince 2014 dohodu o inženýrských, pořizovacích a stavebních pracích týkajících se uvedených reaktorů.

9 V mezivládní dohodě se Ruská federace zavázala poskytnout Maďarsku státní půjčku na financování rozvoje dvou nových jaderných reaktorů. Tato půjčka se řídila mezivládní dohodou o financování ze dne 28. března 2014 a umožňovala poskytnout revolvingový úvěr ve výši 10 miliard eur, jehož využití bylo omezeno výlučně na projekt, výstavbu a uvedení do provozu těchto dvou nových reaktorů. Maďarsko se zavázalo poskytnout dodatečnou částku 2,5 miliardy eur ze svého vlastního rozpočtu na financování investic týkajících se uvedených reaktorů. Maďarsko nesmělo převádět finanční prostředky potřebné k zaplacení kupní ceny těchto reaktorů na účty společnosti Paks II. Největší část těchto finančních prostředků měla držet Banka pro rozvoj a zahraniční hospodářské záležitosti Ruska, Vnešeconombank. Po dokončení každé etapy měla společnost Paks II podat této bance žádost o zaplacení 80 % dlužné částky přímo společnosti JSC NIAEP. Zároveň měla podat žádost maďarské agentuře pro správu veřejných dluhů o úhradu zbývajících 20 %.

10 Ve sporném rozhodnutí, přijatém na závěr formálního vyšetřovacího řízení na základě čl. 108 odst. 2 SFEU, konstatovala Komise, že oznámené opatření představuje státní podporu ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU, která je s výhradou podmínek stanovených v článku 3 tohoto rozhodnutí slučitelná s vnitřním trhem v souladu s čl. 107 odst. 3 písm. c) SFEU. Pokud jde o přímé zadání výstavby dvou nových jaderných reaktorů společnosti JSC NIAEP, Komise měla za to, že tato výstavba nemůže způsobit další narušení hospodářské soutěže a obchodu na relevantním trhu, a sice na trhu s elektřinou, a tedy s ohledem na použitelnou judikaturu není povinna ověřit, zda je toto zadání v souladu s unijní právní úpravou v oblasti veřejných zakázek. Komise ve sporném rozhodnutí uvedla, že v každém případě bylo v tomto ohledu vedeno samostatné řízení na základě článku 258 SFEU, v jehož rámci bylo zkoumáno dodržování unijní právní úpravy v oblasti veřejných zakázek Maďarskem, aniž tento přezkum vedl ke konstatování, že tento členský stát tuto právní úpravu porušil.

III. Řízení před Tribunálem a napadený rozsudek

11 Návrhem došlým kanceláři Tribunálu dne 21. února 2018 podala Rakouská republika žalobu na neplatnost sporného rozhodnutí.

12 Dne 19. července 2018 bylo povoleno vedlejší účastenství v řízení před Tribunálem na podporu návrhových žádání Rakouské republiky Lucemburskému velkovévodství a na podporu návrhových žádání Komise, České republice, Francouzské republice, Maďarsku, Polské republice, Slovenské republice, jakož i Spojenému království Velké Británie a Severního Irska.

13 Napadeným rozsudkem Tribunál přezkoumal a zamítl všechny žalobní důvody vznesené Rakouskou republikou, s výjimkou druhého a třetího žalobního důvodu, které tento členský stát vzal na jednání zpět, a žalobu tak zamítl.

IV. Návrhová žádání účastníků v řízení o kasačním opravném prostředku

14 Rakouská republika navrhuje, aby Soudní dvůr:

– zrušil napadený rozsudek v plném rozsahu;

– vyhověl v plném rozsahu žalobě podané v prvním stupni znějící na zrušení sporného rozhodnutí a

– uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

15 Lucemburské velkovévodství navrhuje, aby Soudní dvůr:

– zrušil napadený rozsudek;

– vyhověl v plném rozsahu návrhu na zrušení sporného rozhodnutí předloženému v prvním stupni a

– uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

16 Komise navrhuje, aby Soudní dvůr:

– kasační opravný prostředek zamítl a

– uložil Rakouské republice náhradu nákladů řízení.

17 Česká republika navrhuje, aby Soudní dvůr:

– kasační opravný prostředek zamítl a

– uložil Rakouské republice náhradu nákladů řízení.

18 Francouzská republika, Maďarsko a v podstatě i Polská republika navrhují, aby Soudní dvůr kasační opravný prostředek zamítl.

V. K návrhu na znovuotevření ústní části řízení

19 Podáním došlým kanceláři Soudního dvora dne 13. března 2025 podalo Maďarsko návrh, aby bylo na základě článku 83 jednacího řádu Soudního dvora nařízeno znovuotevření ústní části řízení. Na podporu své žádosti v podstatě tvrdí, že nesouhlasí s některými posouzeními obsaženými ve stanovisku generální advokátky. Maďarsko zejména zpochybňuje posouzení týkající se rozsahu povinnosti Komise zkoumat v rámci takového řízení, jako je řízení, v němž bylo vydáno sporné rozhodnutí, zda je opatření podpory slučitelné s jinými ustanoveními unijního práva, než jsou ustanovení v oblasti státních podpor, zejména pokud Komise takový přezkum již provedla v rámci řízení o nesplnění povinnosti vůči dotyčnému členskému státu.

20 V tomto ohledu je třeba připomenout, že zaprvé statut Soudního dvora Evropské unie ani jednací řád neumožňují účastníkům řízení předložit vyjádření v reakci na stanovisko přednesené generálním advokátem (rozsudek ze dne 25. ledna 2022, Komise v. European Food a další, C-638/19 P, EU:C:2022:50, bod 55 a citovaná judikatura).

21 Dále je třeba připomenout, že podle čl. 252 druhého pododstavce SFEU generální advokát předkládá veřejně, zcela nestranně a nezávisle odůvodněná stanoviska ve věcech, které podle statutu Soudního dvora Evropské unie vyžadují jeho účast. Soudní dvůr není vázán ani tímto stanoviskem ani důvody, na základě kterých k němu generální advokát dospěl. Nesouhlas účastníka řízení se stanoviskem generálního advokáta tedy nemůže sám o sobě představovat důvod ke znovuotevření ústní části řízení, a to bez ohledu na otázky, kterými se generální advokát ve stanovisku zabýval (rozsudek ze dne 25. ledna 2022, Komise v. European Food a další, C-638/19 P, EU:C:2022:50, bod 56, jakož i citovaná judikatura).

22 Soudní dvůr sice může kdykoli po vyslechnutí generálního advokáta nařídit znovuotevření ústní části řízení v souladu s článkem 83 svého jednacího řádu, zejména má-li za to, že věc není dostatečně objasněna, nebo předložil-li některý z účastníků řízení po ukončení této části řízení novou skutečnost, která může mít rozhodující vliv na rozhodnutí Soudního dvora.

23 V projednávaném případě má však Soudní dvůr po vyslechnutí generální advokátky za to, že po skončení písemné části řízení a po jednání, které se před ním konalo, má k dispozici všechny informace nezbytné pro vydání rozhodnutí v projednávané věci. Uvádí, že návrh na znovuotevření ústní části řízení podaný Maďarskem, který se v podstatě soustředí na právní otázky, které již byly projednány v písemné části řízení a na jednání, každopádně neodhaluje žádnou novou skutečnost, která by mohla mít vliv na rozhodnutí, které má v uvedené věci vydat.

24 Za těchto podmínek není důvodné nařídit znovuotevření ústní části řízení.

VI. Ke kasačnímu opravnému prostředku

25 Na podporu svého kasačního opravného prostředku uplatňuje Rakouská republika čtyři důvody, z nichž první vychází z nesprávného právního posouzení, kterého se měl Tribunál dopustit tím, že dospěl k závěru, že neexistence zadávacího řízení na výstavbu dvou nových jaderných reaktorů nezpůsobila protiprávnost sporného rozhodnutí, druhý z nesprávného právního posouzení týkajícího se přezkumu přiměřenosti dotčeného opatření podpory, třetí z nesprávného právního posouzení, kterého se měl Tribunál dopustit, pokud jde o otázku existence nepřiměřených narušení hospodářské soutěže, jakož i o otázku posílení nebo vytvoření dominantního postavení na trhu, a čtvrtý z nesprávného právního posouzení, pokud jde o určení prvků zakládajících dotčenou podporu.

A. K prvnímu důvodu kasačního opravného prostředku

26 V prvním důvodu kasačního opravného prostředku se odkazuje na body 27 až 50 a 196 až 203 napadeného rozsudku.

27 Zaprvé tento důvod kasačního opravného prostředku směřuje proti tomu, že Tribunál zamítl první žalobní důvod uplatněný v prvním stupni, kterým Rakouská republika tvrdila, že sporné rozhodnutí je protiprávní z důvodu, že výstavba dvou nových jaderných reaktorů, která je podle ní

„podmínkou neoddělitelnou“ od předmětu dotčené podpory, byla svěřena společnosti JSC NIAEP, aniž bylo uspořádáno zadávací řízení, což je v rozporu s unijní právní úpravou v oblasti veřejných zakázek.

28 V tomto ohledu je třeba uvést, že Tribunál v bodech 25 až 50 napadeného rozsudku v podstatě nejprve konstatoval, že v bodech 279 až 287 odůvodnění sporného rozhodnutí Komise právem především vycházela ze zásady, podle které byla povinna dodržovat soudržnost mezi právem státních podpor a ustanoveními upravujícími jiné oblasti unijního práva, pouze pokud jde o podmínky dotčené podpory natolik neoddělitelně spjaté s jejím předmětem, že by nebylo možné posoudit je odděleně. S odkazem na rozsudek ze dne 22. září 2020, Rakousko v. Komise (C-594/18 P, EU:C:2020:742), kterého se dovolává Rakouská republika, Tribunál nejprve konstatoval, že před ním nebylo uplatněno žádné porušení ustanovení unijního práva z důvodu hospodářské činnosti podporované dotčenou podporou, a sice výroby jaderné energie. Dále podle Tribunálu nelze ze skutečnosti, že Soudní dvůr v tomto rozsudku nezkoumal existenci neoddělitelné souvislosti mezi podmínkami dotyčné podpory a touto podporou jako takovou, vyvodit žádný důsledek, jelikož ve věci, v níž byl vydán uvedený rozsudek, dovolávané porušení zásad unijního práva vyplývalo ze samotného předmětu uvedené podpory, a sice z rozvoje elektrárny na výrobu elektřiny jaderného původu. Konečně podle Tribunálu z téhož rozsudku nevyplývá, že Soudní dvůr zamýšlel rozšířit rozsah přezkumu, který měla Komise v dané oblasti, neboť uložení povinnosti přezkumu nezávisle na existenci takové neoddělitelné souvislosti by bylo v rozporu jak s pravidly a procesními zárukami, které jsou vlastní různým řízením specifickým pro jiné oblasti unijního práva, tak se zásadou autonomie správních řízení a opravných prostředků. S ohledem na tyto úvahy Tribunál v bodě 34 napadeného rozsudku uvedl, že se Komise nedopustila nesprávného právního posouzení, když měla za to, že je třeba omezit svůj přezkum v rámci řízení vedeného na základě článku 108 SFEU na samotné dotčené opatření podpory, jakož i na podmínky, které jsou s ním neoddělitelně spjaty.

29 Tribunál zadruhé v bodě 35 napadeného rozsudku rozhodl, že Rakouská republika neprávem tvrdila, že přímé zadání výstavby dvou nových jaderných reaktorů společnosti JSC NIAEP představuje „podmínku neoddělitelnou“ od předmětu dotčené podpory z důvodu, že výzva k účasti v soutěži by mohla vést ke zcela odlišné podpoře, zejména pokud jde o její výši a strukturu. V tomto ohledu Tribunál poté, co upřesnil, že dotčená podpora spočívá v bezplatném poskytnutí dvou nových jaderných reaktorů ve prospěch společnosti Paks II za účelem jejich provozování, měl v bodě 36 napadeného rozsudku za to, že otázka, zda zadání zakázky na výstavbu těchto dvou nových reaktorů mělo být předmětem zadávacího řízení, se týká zhotovení a vybavení bezplatně přenechaného objektu, a předchází tak samotnému opatření podpory, takže rozhodnutí o zadání zakázky na rozvoj a výstavbu dvou nových jaderných reaktorů nepředstavovalo podmínku samotné podpory.

30 V tomto ohledu Tribunál v bodě 37 napadeného rozsudku rozhodl, že provedení zadávacího řízení a případná volba jiného podniku k výstavbě dvou nových jaderných reaktorů by nezměnily ani předmět dotčené podpory, a sice bezplatné poskytnutí dvou nových reaktorů pro účely jejich provozu, ani příjemce této podpory, a sice společnost Paks II. Kromě toho porušení unijní právní úpravy v oblasti veřejných zakázek mohlo mít účinky pouze na trh stavebních prací k výstavbě jaderných elektráren, a nemohlo by tedy mít důsledky na trh, kterého se týká předmět dotčeného opatření podpory, a sice trh s elektřinou.

31 Pokud jde konkrétně o vliv neexistence veřejného zadávacího řízení na výši této podpory, Tribunál měl v bodě 38 napadeného rozsudku za to, že nebylo prokázáno, že by jiní uchazeči mohli dodat dva reaktory dotčené technologie „za lepších podmínek nebo za nižší cenu“. Dále i za

předpokladu, že by použití takového zadávacího řízení mohlo ovlivnit výši dotčené podpory, tato okolnost by sama o sobě neměla žádný dopad na výhodu, kterou tato podpora představovala pro jejího příjemce, jelikož tato výhoda spočívala v bezplatném poskytnutí dvou nových jaderných reaktorů za účelem jejich provozování. V důsledku toho podle Tribunálu zvýšení nebo snížení výše dotčené podpory neovlivnilo ani podporu ve vlastním slova smyslu, ani její protisoutěžní účinek.

32 Zadruhé první důvod kasačního opravného prostředku směřuje proti tomu, že Tribunál zamítl první část desátého žalobního důvodu uplatněného v prvním stupni, vycházející z nedostatečného odůvodnění sporného rozhodnutí, pokud jde o slučitelnost podpory s jinými ustanoveními unijního práva. Rakouská republika před Tribunálem zejména tvrdila, že Komise náležitě neuvedla důvody, proč nekonstatovala porušení unijní právní úpravy v oblasti veřejných zakázek z důvodu přímého zadání zakázky na výstavbu dvou nových jaderných reaktorů, která představuje podmínku neoddělitelnou od předmětu dotčené podpory. Tribunál v tomto ohledu v bodech 197 a 198 napadeného rozsudku rozhodl, že Komise v bodech 280 až 284 odůvodnění sporného rozhodnutí vysvětlila, že z důvodu neexistence neoddělitelné souvislosti mezi případným porušením směrnice 2014/25 a předmětem dotčené podpory nemůže být slučitelnost této podpory s vnitřním trhem tímto porušením dotčena. Komise tedy podle Tribunálu nebyla povinna ve sporném rozhodnutí uvést důvody, proč byly splněny podmínky stanovené v čl. 50 písm. c) směrnice 2014/25.

33 Zatřetí, jak vyplývá z bodů 40 a 43 napadeného rozsudku, Tribunál konstatoval, že v bodě 285 odůvodnění sporného rozhodnutí Komise uvedla, že v každém případě posoudila, zda Maďarsko dodržuje směrnici 2014/25 v rámci odděleného řízení, a sice řízení o nesplnění povinnosti s referenčním číslem NIF 2015/4231–32 (dále jen „řízení o nesplnění povinnosti z roku 2015“), na jehož základě dospěla k závěru, že postupy stanovené touto směrnicí nejsou použitelné na zadávání stavebních prací na dva nové jaderné reaktory podle čl. 50 písm. c) této směrnice.

34 Tribunál, který v podstatě zkoumal toto nadbytečné odůvodnění sporného rozhodnutí, v bodě 41 napadeného rozsudku rozhodl, že Komise měla právem za to, že mohla odkázat na své posouzení provedené v rámci řízení o nesplnění povinnosti z roku 2015 v zájmu soudržnosti výsledků přezkumu slučitelnosti dotčené podpory a tohoto řízení o nesplnění povinnosti. Jak vyplývá z bodu 42 napadeného rozsudku, Komise měla na základě důkladné analýzy konkrétně za to, že k přímému zadání zakázky na výstavbu dvou nových jaderných reaktorů společnosti JSC NIAEP mohlo dojít bez předchozí výzvy k účasti na soutěži, jelikož z technických důvodů neexistovala hospodářská soutěž, a je tedy relevantní čl. 50 písm. c) bod ii) směrnice 2014/25. V tomto ohledu Komise podle bodů 43 až 46 napadeného rozsudku předložila Tribunálu v návaznosti na organizační procesní opatření dokumenty, z nichž je podle něj třeba vyvodit, že se Maďarsko zavázalo provádět výzvu k účasti na řízení pro většinu ostatních částí dotčeného projektu transparentním způsobem a při dodržení základních zásad rovného zacházení a zákazu diskriminace. Jak vyplývá zejména z bodu 45 napadeného rozsudku, podle prohlášení Komise na jednání před Tribunálem se tento závazek Maďarska odráží v bodě 372 odůvodnění sporného rozhodnutí, který je třeba vykládat ve spojení s bodem 285 jeho odůvodnění.

35 Dále měl v bodě 47 napadeného rozsudku Tribunál za to, že nelze připustit, aby na základě řízení týkajícího se slučitelnosti podpory s vnitřním trhem byla zpochybněna všechna dříve přijatá rozhodnutí, která již byla předmětem odděleného řízení upraveného zvláštními pravidly ve smyslu rozsudku ze dne 15. června 1993, Matra v. Komise (C-225/91, EU:C:1993:239, bod 44), která jsou odlišná od pravidel použitelných v oblasti státních podpor. Zásada právní jistoty brání tomu, aby Komise znovu zkoumala zadání zakázky na stavební práce v rámci řízení o státní

podpoře, ačkoliv nemá k dispozici nové informace oproti informacím, které měla v okamžiku, kdy se rozhodla ukončit dříve vedené řízení o nesplnění povinnosti. Podle Komise tomu tak přitom bylo v okamžiku přijetí sporného rozhodnutí, pokud jde o přezkum dodržení unijní právní úpravy v oblasti veřejných zakázek Maďarskem v rámci zadání zakázky na výstavbu dvou nových jaderných reaktorů v areálu Paks.

36 Pokud jde o argument Rakouské republiky, podle kterého řízení o nesplnění povinnosti nemůže předjímat posouzení případného porušení unijní právní úpravy v oblasti veřejných zakázek v rámci řízení o státní podpoře, jelikož se řízení o nesplnění povinnosti řídí zásadou účelnosti, měl Tribunál v bodě 48 napadeného rozsudku za to, že tento argument je irelevantní, jelikož Komise skutečně zahájila toto posledně uvedené řízení, v rámci kterého provedla analýzu technických důvodů, o které se Maďarsko opíralo a na jejímž základě dospěla k závěru, že podmínky čl. 50 písm. c) směrnice 2014/25 byly splněny. Výsledek řízení o nesplnění povinnosti z roku 2015 byl mimoto v bodě 285 odůvodnění sporného rozhodnutí kvalifikován jako „předběžný závěr“ pouze z důvodu možnosti zahájit kdykoli nové řízení stejné povahy na základě nových informací.

37 První důvod kasačního opravného prostředku se skládá ze tří částí, z nichž první dvě je třeba zkoumat společně.

1. K první a druhé části prvního důvodu kasačního opravného prostředku

a) Argumentace účastníků řízení

38 V rámci první části prvního důvodu kasačního opravného prostředku Rakouská republika, podporovaná Lucemburským velkovévodstvím, nejprve v zásadě Tribunálu vytýká, že zejména v bodech 27 a 201 napadeného rozsudku „uměle“ rozlišoval mezi výstavbou dvou nových jaderných reaktorů a jejich bezúplatným poskytnutím společnosti Paks II, přičemž za předmět dotčené podpory považoval pouze toto jediné poskytnutí. Konkrétně má Rakouská republika za to, že opatření přispívající k předmětu dotčené podpory musí být posuzována jako celek. „Přísné rozlišení“ provedené Tribunálem mezi bezúplatným poskytnutím dvou nových jaderných reaktorů a zdroji, které Maďarsko vyčlenilo na tento účel, se tak jeví jako nesprávné. Dále Rakouská republika, která odkazuje zejména na body 2, 65, 73 a 188 napadeného rozsudku, uvádí, sice formálně v rámci druhého důvodu kasačního opravného prostředku, ale v rámci argumentace, která v podstatě stále spadá pod první důvod kasačního opravného prostředku, že Tribunál neposkytl jeden, ale několik popisů opatření podpory dotčeného v tomto rozsudku.

39 Tribunál se mimoto dopustil nesprávného právního posouzení, když měl za to, že v rozsudku ze dne 22. září 2020, Rakousko v. Komise (C-594/18 P, EU:C:2020:742), Soudní dvůr nezamýšlel rozšířit rozsah přezkumu, který přísluší Komisi v rámci takového řízení, jako je řízení o dotčené podpoře.

40 Komise má za to, že se Tribunál nedopustil nesprávného právního posouzení v tomto ohledu a uvádí, že Rakouská republika neprávem zaměňuje předmět dotčené podpory a její podmínky. Komise, která se dovolává zejména rozsudku ze dne 31. ledna 2023, Komise v. Braesch a další (C-284/21 P, EU:C:2023:58) připomíná, že podmínky podpory mohou být posuzovány v rámci takového řízení, jako je řízení o dotčené podpoře pouze tehdy, pokud jsou natolik neoddělitelně spjaty s předmětem dotyčné podpory, že je nelze posuzovat odděleně. Podle Komise Tribunál v projednávané věci správně rozlišil mezi dotčenou podporou a jejím předmětem na jedné straně

a podmínkami této podpory na straně druhé a v bodě 36 napadeného rozsudku měl právem za to, že zadávací řízení týkající se trhu rozvoje a výstavby dvou jaderných reaktorů předcházelo vlastnímu opatření podpory, a sice „bezplatnému poskytnutí dvou nových jaderných reaktorů ve prospěch společnosti Paks II pro účely jejich provozu“, a nepředstavovalo tedy podmínky samotné dotčené podpory.

41 Kromě toho Tribunál právem konstatoval, že vedení zadávacího řízení a případné využití jiného podniku na výstavbu dvou nových jaderných reaktorů by nezměnilo předmět ani příjemce dotčené podpory. I za předpokladu, že by došlo k porušení unijní právní úpravy v oblasti veřejných zakázek, což není tento případ, účinky této právní úpravy by se omezily na trh výstavby jaderných elektráren a neměly by důsledky na trh s elektřinou, kterého se týká dotčené opatření podpory. Stejně tak i za předpokladu, že by výše dotčené podpory mohla být ovlivněna přímým zadáním zakázky na výstavbu dvou nových jaderných reaktorů, což není tento případ, Komise tvrdí, že v každém případě provedla své posouzení přiměřenosti dotčeného opatření s řádnou péčí, přičemž zohlednila všechny relevantní skutečnosti.

42 V rámci druhé části prvního důvodu kasačního opravného prostředku Rakouská republika nejprve v podstatě tvrdí, že na rozdíl od toho, co Tribunál uvedl zejména v bodech 35 až 39 napadeného rozsudku, zadání zakázky na výstavbu dvou nových jaderných reaktorů přímo souvisí s dotčeným opatřením podpory. V tomto ohledu se dovolává cíle zajistit spravedlivou a nenarušenou hospodářskou soutěž na vnitřním trhu, který je společný právu veřejných zakázek a právu státních podpor. Rakouská republika dále poznamenává, že poskytnutí dvou nových jaderných reaktorů a půjčka, kterou Ruská federace poskytla Maďarsku, měly ve skutečnosti velmi úzkou souvislost, jelikož ruské a maďarské orgány navrhly a provedly, jak vyplývá z mezivládní dohody, dotčenou operaci jako „souhrnný proces“.

43 Stále v rámci prvního důvodu kasačního opravného prostředku, který v tomto ohledu odkazuje na její argumenty formulované v rámci druhého důvodu kasačního opravného prostředku, Rakouská republika dále zdůrazňuje, že porušení pravidel práva veřejných zakázek má dopad na samotnou podporu, a konkrétně na přiměřenost a výši této podpory. Kromě toho vysvětluje, že výzva k účasti na soutěži v souladu s ustanoveními práva o zadávání veřejných zakázek by mohla vést k zcela odlišné podpoře, zejména pokud jde o její výši a strukturu, v tom smyslu, že by výhodnější nabídka na výstavbu dvou nových jaderných reaktorů přímo snížila částku dotčené podpory.

44 V tomto ohledu Rakouská republika zpochybňuje body 36 a 38 napadeného rozsudku v rozsahu, v němž v nich Tribunál dospěl k závěru, že zvýšení nebo snížení částky dotčené podpory nepovede ke změně podpory v pravém slova smyslu ani ke změně jejího konkurenčního účinku. Pokud by mohla být v rámci výzvy k účasti na soutěži předložena a vybrána výhodnější nabídka, dotčená podpora by mohla být odlišná co do výše a struktury. Při neexistenci výzvy k účasti na soutěži tak nelze zaručit, že dotčená podpora bude skutečně přiměřená, tedy omezená na požadované minimum.

45 Komise připomíná, že z rozsudku ze dne 22. března 1977, Iannelli & Volpi (74/76, EU:C:1977:51), vyplývá, že s předmětem podpory jsou neoddělitelně spjaty pouze podmínky, které není možné posuzovat odděleně. V projednávané věci přitom může být otázka souladu dotčené podpory s unijní právní úpravou v oblasti veřejných zakázek posouzena odděleně a ostatně byla posouzena v rámci řízení o nesplnění povinnosti z roku 2015.

46 K argumentu, který Rakouská republika vyvozuje z mezivládní dohody (viz bod 42 tohoto rozsudku) Komise dále tvrdí, že tento argument je poprvé uplatněn v rámci kasačního opravného prostředku, a je tedy nepřípustný.

47 Komise dále poznamenává, že ani možnost, že by výše a struktura dotčené podpory mohly být odlišné, kdyby byla podána výzva k účasti na soutěži, není relevantní skutečností, jelikož přezkum přiměřenosti dotčené podpory by nevedl k odlišnému výsledku. Jak vyplývá z bodu 38 napadeného rozsudku, jelikož předmět této podpory spočívá v bezplatném poskytnutí dvou nových jaderných reaktorů, zvýšení nebo snížení její výše by jako takové neznamenalo odlišné posouzení.

48 Na jednání před Soudním dvorem Komise uvedla, že výše investice, která byla předmětem dotčené podpory, činila 12,5 miliardy eur, z čehož 10 miliard úvěrů poskytla Ruská federace na základě mezivládní dohody a 2,5 miliardy eur představovalo vlastní finanční prostředky Maďarska. Tvrdila, že hospodářský subjekt na trhu by z takové investice nezískal dostatečný zisk, a následně dospěla k závěru, že bez podpory Maďarska by dotčený projekt nebyl realizován, a tento členský stát by proto musel investovat částku 12,5 miliardy eur. V tomto ohledu Komise v odpovědi na otázku Soudního dvora potvrdila, že posledně uvedená částka odpovídá nákladům na výstavbu dvou nových jaderných reaktorů, jakož i některým investicím spojeným s jejich provozem společností Paks II.

49 Francouzská republika v podstatě tvrdí, že se Rakouská republika svou argumentací týkající se přímého zadání zakázky na výstavbu dvou nových jaderných reaktorů jakožto podmínky neoddělitelné od dotčené podpory ve skutečnosti snaží zpochybnit posouzení skutkového stavu a důkazů provedené Tribunálem. S výhradou případu zkreslení přitom takové posouzení nepředstavuje právní otázku, která by jako taková podléhala přezkumu Soudního dvora v rámci kasačního opravného prostředku.

b) Závěry Soudního dvora

50 V rámci první a druhé části prvního důvodu kasačního opravného prostředku Rakouská republika směřuje ke zpochybnění analýzy uvedené v bodech 35 až 38 napadeného rozsudku v rozsahu, v němž Tribunál na základě této analýzy potvrdil hlavní závěr uvedený v bodě 284 odůvodnění sporného rozhodnutí, podle kterého při neexistenci neoddělitelné souvislosti mezi případným porušením unijní právní úpravy v oblasti veřejných zakázek a předmětem dotčené podpory nemůže být posouzení slučitelnosti této podpory s vnitřním trhem tímto porušením dotčeno.

51 Rakouská republika v podstatě tvrdí, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení jednak tím, že vyloučil výstavbu dvou nových jaderných reaktorů z vymezení předmětu dotčené podpory, a jednak tím, že potvrdil závěr Komise, podle kterého přímé zadání zakázky na tuto výstavbu nepředstavuje podmínku této podpory neoddělitelnou od předmětu této podpory.

52 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury nesmí řízení podle článku 108 SFEU nikdy vést k výsledku, který by byl v rozporu se zvláštními ustanoveními Smlouvy. Státní podpora, která jako taková nebo některými ze svých podmínek porušuje ustanovení nebo obecné zásady unijního práva, tudíž nemůže být prohlášena za slučitelnou s vnitřním trhem (rozsudek ze dne 31. ledna 2023, Komise v. Braesch a další, C-284/21 P, EU:C:2023:58, bod 96 a citovaná judikatura).

53 Jak v podstatě uvedla generální advokátka v bodě 33 svého stanoviska, z judikatury Soudního dvora tedy vyplývá, že Komise musí zohlednit porušení jiných ustanovení unijního práva, než jsou ustanovení v oblasti státních podpor, pokud toto porušení vyplývá z financované hospodářské činnosti, podpory nebo jejího předmětu jako takových, nebo podmínek, které jsou neoddělitelně spjaty s předmětem podpory (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 22. března 1977, Iannelli & Volpi, 74/76, EU:C:1977:51, bod 14, a ze dne 31. ledna 2023, Komise v. Braesch a další, C-284/21 P, EU:C:2023:58, body 98 a 103, jakož i citovaná judikatura).

54 Pokud jsou tedy podmínky podpory natolik nerozlučně spjaty s jejím předmětem, že je nelze posuzovat izolovaně, musí být jejich účinek na slučitelnost nebo neslučitelnost uvedené podpory jako celku nutně posouzen v rámci řízení stanoveného v článku 108 SFEU (rozsudek ze dne 31. ledna 2023, Komise v. Braesch a další, C-284/21 P, EU:C:2023:58, bod 97, jakož i citovaná judikatura). Takové podmínky tedy patří mezi skutečnosti, které má Komise přezkoumat, jakož i případně schválit, takže pokud by vedly k porušení ustanovení nebo obecných zásad unijního práva, bylo by rozhodnutí přijaté Komisí, kterým se schvaluje tatáž podpora, nutně stiženo protiprávností (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 31. ledna 2023, Komise v. Braesch a další, C-284/21 P, EU:C:2023:58, bod 99).

55 V tomto ohledu Tribunál v bodě 30 napadeného rozsudku právem rozhodl, že z rozsudku ze dne 22. září 2020, Rakousko v. Komise (C-594/18 P, EU:C:2020:742), nelze vyvodit, že Soudní dvůr zamýšlel upustit od své judikatury, podle které je třeba rozlišovat mezi podmínkami, které vykazují neoddělitelnou souvislost s předmětem podpory, a podmínkami, které takovou souvislost nemají, a že je tudíž třeba odmítnout související argumenty Rakouské republiky. Je pravda, že Soudní dvůr neodkázal v rozsudku ze dne 22. září 2020 Rakousko v. Komise (C-594/18 P, EU:C:2020:742) na judikaturu týkající se podmínek neoddělitelných od podpory nebo jejího předmětu. To však vyplývá ze skutečnosti, že ve věci, v níž byl vydán posledně uvedený rozsudek, se jednalo pouze o údajné porušení unijního práva vyplývající ze samotné hospodářské činnosti, jejíž financování bylo cílem podpory dotčené v této věci, a které z tohoto důvodu nemohlo být odděleno od předmětu této věci (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 31. ledna 2023, Komise v. Braesch a další, C-284/21 P, EU:C:2023:58, bod 98).

1) K vymezení předmětu dotčené podpory

56 Nejprve je třeba ověřit, zda Tribunál právem definoval předmět dotčené podpory v bodě 36 napadeného rozsudku tak, že spočívá pouze v „bezplatném poskytnutí dvou nových jaderných reaktorů ve prospěch společnosti Paks II za účelem jejich provozování“, čímž vyloučil z jejího předmětu výstavbu těchto reaktorů.

57 Pokud jde úvodem o přípustnost argumentace směřující proti bodu 36 napadeného rozsudku, je třeba zaprvé uvést, že ačkoli podle čl. 170 odst. 1 jednacího řádu nesmí kasační opravný prostředek měnit předmět sporu před Tribunálem, navrhovatel může podat kasační opravný prostředek tak, že před Soudním dvorem uvede důvody a argumenty vyplývající ze samotného napadeného rozsudku a směřující ke zpochybnění jeho právní opodstatněnosti. (viz rozsudek ze dne 4. října 2024, Aeris Invest v. Komise a SRB, C-535/22 P, EU:C:2024:819, bod 146 a citovaná judikatura). Na rozdíl od toho, co tvrdí Francouzská republika ve své duplice, je tedy Rakouská republika oprávněna vznést poprvé ve fázi kasačního opravného prostředku argumentaci směřující proti vymezení předmětu dotčené podpory provedenému Tribunálem v bodě 36 napadeného rozsudku.

58 Zadruhé podle judikatury v případě kasačního opravného prostředku Soudní dvůr není příslušný ke zjišťování skutkového stavu a v zásadě ani k přezkoumávání důkazů, které Tribunál přijal na podporu tohoto skutkového stavu. Pravomoc Soudního dvora k přezkumu skutkových zjištění učiněných Tribunálem se vztahuje zejména ke zkreslení skutkového stavu, a sice věcné nesprávnosti těchto skutkových zjištění vyplývajících ze spisu, ke zkreslení důkazů, k právní kvalifikaci důkazů, jakož i k otázce, zda byla dodržena pravidla v oblasti důkazního břemene a provádění důkazů (viz rozsudek ze dne 10. září 2024, Komise v. Irsko a další, C-465/20 P, EU:C:2024:724, body 168 a 169, jakož i citovaná judikatura). V projednávané věci přitom Rakouská republika svou argumentací týkající se vymezení předmětu dotčené podpory provedeného Tribunálem nezpochybňuje zjištění skutkového stavu Tribunálem, ale jeho právní kvalifikaci skutkového stavu.

59 Pokud jde o věcné posouzení obsažené v bodě 36 napadeného rozsudku, Tribunál vycházel z předpokladu připomenutého v bodě 56 tohoto rozsudku, když měl za to, že „[o]tázka, zda zadání zakázky na výstavbu těchto dvou reaktorů mělo být předmětem zadávacího řízení, se týká zhotovení a vybavení bezplatně přenechaného objektu, a předchází tak samotnému opatření podpory“, a poté dospěl k závěru, že „[r]ozhodnutí o zadání zakázky na rozvoj a výstavbu obou nových [jaderných] reaktorů tak [nepředstavovalo] samo o sobě podmínku podpory“.

60 Z předmětu dotčeného opatření podpory však nelze vyloučit operaci, jejíž podstatné prvky vyplývají z oznámení tohoto opatření a která je jeho nedílnou součástí, jelikož představuje prvek nezbytný k uskutečnění uvedeného opatření, a tedy k dosažení jeho cíle.

61 V projednávané věci, jak vyplývá z bodu 2 napadeného rozsudku, cílem podpory plánované Maďarskem bylo podpořit činnost výroby jaderné energie, což je cíl, který byl sledován prostřednictvím projektu týkajícího se, podle samotného názvu oznámení dotčeného opatření podpory, „rozvoje dvou nových jaderných reaktorů“. Z bodů 5 a 6 napadeného rozsudku rovněž vyplývá, že podle mezivládní dohody rozvoj těchto dvou nových jaderných reaktorů zahrnoval jejich projektování a výstavbu, přičemž základní prvky této operace, a sice zejména totožnost stavitele a technické specifikace uvedených dvou nových jaderných reaktorů, vyplývaly z oznámení dotčeného opatření podpory.

62 Navíc v bodě 9 odůvodnění sporného rozhodnutí, citovaném v bodě 116 napadeného rozsudku, je v oddíle 2.1, nadepsaném „Popis projektu“, uvedeno, že „[o]patření spočívá ve výstavbě dvou nových jaderných reaktorů […] v Maďarsku, jejichž výstavba je plně financována maďarským státem ve prospěch společnosti Paks II […], která bude nové reaktory vlastnit a provozovat“. Ve stejném kontextu Komise v bodech 324 až 328 odůvodnění tohoto rozhodnutí popisuje oznámené opatření podpory jako „vhodný nástroj pro výstavbu […] nových reaktorů“ odpovídající „cíli společného zájmu podpory jaderné energetiky“.

63 Pokud jde o výši dotčené podpory, z bodu 188 napadeného rozsudku, který přebírá údaje uvedené v bodě 15 odůvodnění uvedeného rozhodnutí, vyplývá, že tato podpora „zahrnovala revolvingový úvěr ve výši 10 miliard eur a dodatečnou částku ve výši 2,5 miliardy eur vyplacenou maďarským státem“. Jak vyplývá z bodu 7 tohoto rozsudku, tento úvěr byl podle mezivládní dohody poskytován prostřednictvím půjčky přiznané Maďarsku Ruskou federací a jeho použití bylo omezeno výlučně na projekt, výstavbu a uvedení dvou nových jaderných reaktorů do provozu. Konečně, jak je uvedeno v bodě 48 tohoto rozsudku, Komise na jednání potvrdila, že částka investovaná Maďarskem v rámci dotčeného projektu odpovídala zejména nákladům na výstavbu těchto dvou nových jaderných reaktorů.

64 Je tedy nutno konstatovat, že jelikož výstavba uvedených reaktorů byla jednak prvkem nezbytným k dosažení cíle sledovaného dotčeným oznámeným opatřením a jednak operací financovanou přinejmenším nepřímo z finančních prostředků Maďarska, byla tato výstavba nedílnou součástí opatření podpory oznámeného tímto členským státem, a nemohla být tudíž Tribunálem platně vyloučena z předmětu téhož opatření.

65 Tvrzení Tribunálu v bodě 36 napadeného rozsudku, že jediným předmětem této podpory bylo „bezplatné poskytnutí dvou nových jaderných reaktorů ve prospěch společnosti Paks II za účelem jejich provozování“, tudíž vychází z nesprávné právní kvalifikace relevantních skutkových okolností.

2) K existenci neoddělitelné podmínky

66 Za těchto podmínek je třeba dále ověřit, zda navzdory nesprávné právní kvalifikaci skutkových okolností konstatované v bodě 65 tohoto rozsudku Tribunál v bodě 39 napadeného rozsudku právem potvrdil hlavní závěr uvedený ve sporném rozhodnutí, podle kterého přímé zadání zakázky na výstavbu dvou nových jaderných reaktorů, a sice zadání této zakázky společnosti JSC NIAEP bez veřejného zadávacího řízení, nepředstavuje podmínku neoddělitelnou od předmětu uvedené podpory ve smyslu judikatury citované v bodě 54 tohoto rozsudku.

67 Je totiž třeba připomenout, že podle ustálené judikatury platí, že vykazuje-li odůvodnění rozsudku Tribunálu porušení unijního práva, ale výrok tohoto rozsudku se jeví jako opodstatněný z jiných právních důvodů, nemůže takové porušení vést ke zrušení uvedeného rozsudku a je třeba odůvodnění nahradit (rozsudek ze dne 14. prosince 2023, Komise v. Amazon.com a další, C-457/21 P, EU:C:2023:985, bod 51, jakož i citovaná judikatura).

68 V tomto ohledu přímé zadání zakázky na výstavbu dvou nových jaderných reaktorů nutně představovalo podmínku spojenou s předmětem dotčené podpory, jelikož – jak bylo konstatováno v bodě 64 tohoto rozsudku – tato výstavba byla nedílnou součástí dotčeného opatření, jak bylo oznámeno Maďarskem a jehož cílem bylo bezplatné poskytnutí dvou nových reaktorů ve prospěch společnosti Paks II.

69 Nicméně, jak v podstatě uvedla generální advokátka v bodě 48 svého stanoviska, je třeba ještě přezkoumat, zda lze mít za to, že tato podmínka je natolik nerozlučně spjata s předmětem dotčené podpory, že Komise byla povinna zahrnout do svého přezkumu slučitelnosti této podpory s vnitřním trhem posouzení souladu této podmínky s unijní právní úpravou v oblasti veřejných zakázek.

70 Jak bylo připomenuto v bodě 54 tohoto rozsudku, Komise musí v rámci řízení upraveného v článku 108 SFEU posoudit podmínky, které jsou neoddělitelné od předmětu podpory, a sice ty, které jsou s tímto cílem natolik neoddělitelně spjaty, že by nebylo možné je posoudit izolovaně, takže jejich účinek na slučitelnost nebo neslučitelnost této podpory jako celku s vnitřním trhem musí být nutně posouzen v rámci tohoto řízení.

71 Naproti tomu podmínky, které i když jsou součástí dotčeného opatření podpory, nejsou konkrétně nezbytné k uskutečnění jeho cíle nebo k jeho fungování, nejsou podmínkami neoddělitelnými od předmětu podpory (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 22. března 1977, Iannelli & Volpi, 74/76, EU:C:1977:5, bod 14, a ze dne 2. května 2019, A-Fonds, C-598/17, EU:C:2019:352, bod 47 a citovaná judikatura). Soudní dvůr tak rozhodl, že opatření přijatá dotyčným členským státem, která sice jsou s těmito podporami fakticky propojená, avšak z právního hlediska oddělená,

a která přijal dotyčný členský stát, nepředstavují neoddělitelné podmínky opatření podpory (usnesení ze dne 14. prosince 2023, CAPA a další v. Komise, C-742/21 P, EU:C:2023:1000, bod 93 a citovaná judikatura).

72 V projednávané věci na rozdíl od toho, co rozhodl Tribunál v bodě 39 napadeného rozsudku, přímé zadání zakázky na výstavbu dvou nových jaderných reaktorů představuje podmínku neoddělitelnou od předmětu opatření podpory oznámeného Maďarskem Komisi, jehož cílem bylo vybudovat tyto reaktory za účelem jejich bezplatného poskytnutí ve prospěch společnosti Paks II. Jak totiž vyplývá ze zjištění učiněných Tribunálem v bodech 6 až 8 napadeného rozsudku, podmínka spočívající v takovém zadání byla nezbytná k uskutečnění takto definovaného předmětu podpory.

73 Podle těchto zjištění se Ruská federace zavázala poskytnout Maďarsku úvěr za účelem financování rozvoje dvou nových jaderných reaktorů jaderné elektrárny Paks, jejichž výstavba bude realizována společností JSC NIAEP, kterou určila Ruská federace, přičemž většina finančních prostředků nezbytných pro tento rozvoj měla být držena bankou pro rozvoj a zahraniční hospodářské záležitosti Ruska a tato banka měla na žádost společnosti Paks II provést platby ve prospěch společnosti JSC NIAEP za každou fázi výstavby těchto reaktorů, která se považuje za ukončenou. Tento úvěr tak spočíval v revolvingovém úvěru ve výši 10 miliard eur, jehož využití bylo omezeno výlučně na projekt, výstavbu těchto nových reaktorů a jejich uvedení do provozu. Navíc bylo stanoveno, že dodatečná částka 2,5 miliardy eur pocházející z vlastního rozpočtu Maďarska, která je nezbytná k financování uvedeného rozvoje, musí být rovněž vyplacena přímo společnosti JSC NIAEP na žádost společnosti Paks II, v tomto případě agenturou pro správu veřejných dluhů tohoto členského státu.

74 Tento vzorec financování, určený specificky k rozvoji nových reaktorů za účelem jejich bezplatného poskytnutí ve prospěch společnosti Paks II, který stanovil postupné uvolnění finančních prostředků ve prospěch JSC NIAEP v závislosti na průběhu stavebních prací na dvou nových dotčených jaderných reaktorech, přitom potvrzuje, že přímé zadání zakázky na výstavbu těchto reaktorů posledně uvedené společnosti bylo neoddělitelně spojeno s uvedeným poskytnutím.

75 Z toho vyplývá, že v souladu s judikaturou připomenutou v bodě 52 tohoto rozsudku mohlo případné porušení takových ustanovení nebo obecných zásad unijního práva, jako je unijní právní úprava v oblasti veřejných zakázek, touto podmínkou neoddělitelnou od dotčené podpory bránit tomu, aby bylo toto opatření prohlášeno za slučitelné s vnitřním trhem v rámci řízení vedeného na základě článku 108 SFEU.

76 Analýza souladu přímého zadání zakázky na výstavbu dvou nových jaderných reaktorů s touto právní úpravou byla nutná tím spíše, že uspořádání otevřeného, nestranného a bezpodmínečného zadávacího řízení za účelem zadání zakázky na výstavbu infrastruktury může mít, jak správně tvrdí Rakouská republika, dopad zejména na investiční náklady vyžadované pro tuto výstavbu a na vlastnosti této infrastruktury, a tudíž na rozsah výhody případně tímto způsobem poskytnuté podniku nebo skupině podniků (v tomto smyslu a obdobně viz rozsudky ze dne 24. října 2013, Land Burgenland a další v. Komise, C-214/12 P, C-215/12 P a C-223/12 P, EU:C:2013:682, bod 94; ze dne 7. března 2018, SNCF Mobilités v. Komise, C-127/16 P, EU:C:2018:165, bod 140, jakož i ze dne 17. listopadu 2022, Volotea a easyJet v. Komise, C-331/20 P a C-343/20 P, EU:C:2022:886, bod 126 a citovaná judikatura).

77 Je pravda, že z judikatury Soudního dvora vyplývá, že Komisi nepřísluší, aby z vlastního podnětu a při neexistenci jakékoliv indicie v tomto smyslu vyhledávala všechny informace, které by mohly vykazovat spojitost s věcí, která jí byla předložena, i kdyby byly takové informace veřejně dostupné (rozsudek ze dne 5. září 2024, Slovinsko v. Komise, C-447/22 P, EU:C:2024:678, bod 56 a citovaná judikatura). Nicméně v projednávané věci, jak vyplývá z bodů 279 až 287 odůvodnění sporného rozhodnutí, na které odkazuje bod 25 napadeného rozsudku, byla otázka slučitelnosti přímého zadání zakázky na výstavbu dvou nových jaderných reaktorů s unijní právní úpravou v oblasti veřejných zakázek vznesena řadou zúčastněných stran v průběhu řízení, které vedlo k vydání sporného rozhodnutí.

78 Je tedy nutno zaprvé konstatovat, že Tribunál v bodě 38 napadeného rozsudku neprávem rozhodl, že Komise mohla mít právem za to, že legalita sporného rozhodnutí nezávisí na tom, zda Maďarsko dodrželo unijní pravidla v oblasti zadávání veřejných zakázek, jelikož i v případě, že by použití zakázkového řízení mohlo změnit výši podpory, tato okolnost neměla sama o sobě žádný dopad na výhodu, kterou tato podpora představovala pro jejího příjemce, a která spočívala v bezplatném poskytnutí dvou nových jaderných reaktorů společnosti Paks II za účelem jejich provozování. Takové konstatování je totiž neslučitelné s okolností, že podmínka spočívající v přímém zadání zakázky na výstavbu těchto reaktorů byla nerozlučně spjata s tímto poskytnutím, a měla tak být zahrnuta do přezkumu slučitelnosti dotčeného opatření podpory s vnitřním trhem v rámci řízení vedeného na základě článku 108 SFEU.

79 Zadruhé je rovněž nesprávné konstatování Tribunálu uvedené v bodě 37 napadeného rozsudku, podle kterého „porušení pravidel zadávání veřejných zakázek mělo účinky pouze na trh stavebních prací k výstavbě jaderných elektráren a nemohlo by mít důsledky na trh, kterého se týká předmět sporného opatření podpory“. Taková podmínka, jako je podmínka takto formulovaná v tomto bodě napadeného rozsudku, totiž z judikatury citované v bodě 52 tohoto rozsudku nijak nevyplývá. Jak připomněla generální advokátka v bodě 56 svého stanoviska, z judikatury Soudního dvora vyplývá, že pokud Komise posuzuje, zda zamýšlená podpora splňuje podmínku stanovenou v čl. 107 odst. 3 písm. c) SFEU, podle níž nesmí měnit podmínky obchodu v takové míře, jež by byla v rozporu se společným zájmem, musí zvážit nepříznivé účinky, které může tato podpora mít na hospodářskou soutěž a obchod mezi členskými státy obecně (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 22. září 2020, Rakousko v. Komise, C-594/18 P, EU:C:2020:742, bod 101).

80 Nelze tudíž vyloučit, že porušení ustanovení unijního práva, které může způsobit narušení hospodářské soutěže na jiném trhu, ale souvisí s trhem, kterého se týká oznámené opatření podpory, musí Komise zohlednit v rámci svého přezkumu slučitelnosti tohoto opatření s vnitřním trhem. To platí v projednávaném případě také pro případné narušení hospodářské soutěže, které mohlo na trhu výstavby jaderných elektráren vyplývat ze zadání zakázky na výstavbu dvou nových jaderných reaktorů v areálu Paks v rozporu s unijní právní úpravou v oblasti veřejných zakázek, jelikož toto zadání představovalo podmínku neoddělitelnou od předmětu dotčeného opatření podpory.

81 Ze všech výše uvedených úvah vyplývá, že s ohledem na hlavní závěr formulovaný Komisí ve sporném rozhodnutí, podle kterého nebyla povinna zkoumat, zda přímé zadání zakázky na výstavbu dvou nových jaderných reaktorů bylo v souladu s unijní právní úpravou v oblasti veřejných zakázek, se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení, když měl zaprvé v bodě 36 napadeného rozsudku za to, že předmět dotčené podpory nezahrnuje výstavbu těchto

dvou nových reaktorů, a zadruhé v bodě 39 napadeného rozsudku za to, že Komise se právem domnívala, že zadání zakázky na výstavbu těchto dvou nových jaderných reaktorů nepředstavuje podmínku této podpory, která je s ní neoddělitelně spojena.

82 První a druhé části prvního důvodu kasačního opravného prostředku je tedy třeba vyhovět.

83 Je však třeba přezkoumat rovněž třetí část tohoto prvního důvodu kasačního opravného prostředku, kterou Rakouská republika zpochybňuje přezkum Tribunálu týkající se doplňujícího závěru Komise, podle kterého v zásadě přímé zadání zakázky na výstavbu dvou nových jaderných reaktorů každopádně nevedlo k žádnému porušení směrnice 2014/25.

2. K třetí části prvního důvodu kasačního opravného prostředku

a) Argumentace účastníků řízení

84 V rámci třetí části prvního důvodu kasačního opravného prostředku Rakouská republika, podporovaná Lucemburským velkovévodstvím, zpochybňuje body 40 až 50 napadeného rozsudku, zejména jeho bod 41, v němž Tribunál v podstatě uvedl, že i za předpokladu, že by přímé zadání zakázky na výstavbu dvou nových jaderných reaktorů mohlo být kvalifikováno jako podmínka neoddělitelná od dotčeného opatření podpory nebo od předmětu tohoto opatření, měla Komise v bodě 285 odůvodnění sporného rozhodnutí právem za to, že může jen pro úplnost odkázat na své posouzení provedené v tomto ohledu v rámci řízení o nesplnění povinnosti z roku 2015. Rakouská republika upřesňuje, že jak vyplývá z bodu 40 napadeného rozsudku, Komise uvedla, že dodržení unijní právní úpravy v oblasti veřejných zakázek ze strany Maďarska bylo každopádně posouzeno v rámci tohoto řízení o nesplnění povinnosti, jehož předběžným závěrem bylo, že postupy stanovené směrnicí 2014/25 se na zadání této zakázky na stavební práce na základě čl. 50 písm. c) této směrnice nepoužijí.

85 Podle Rakouské republiky nepředstavuje pouhý odkaz na ukončené neveřejné řízení o nesplnění povinnosti, a sice řízení o nesplnění povinnosti v roce 2015, dostatečné odůvodnění, a to tím spíše že vyjádření k možnému porušení práva veřejných zakázek byla Komisi předložena před přijetím sporného rozhodnutí. Toto konstatování je potvrzeno skutečností, že Tribunál musel v návaznosti na organizační procesní opatření požádat Komisi, aby mu poskytla relevantní dokumenty týkající se řízení o nesplnění povinnosti z roku 2015, bez nichž by nemohl prokázat, zda došlo k porušení unijní právní úpravy v oblasti veřejných zakázek.

86 Kromě toho Rakouská republika tvrdí, že výjimka stanovená v čl. 50 písm. c) bodě ii) směrnice 2014/25 musí být vykládána restriktivně. Je přitom pravděpodobné, že technické požadavky dotčeného projektu, které se zaměřují na aspekty bezpečnosti, byly uměle omezeny na ruský stavební model, aby mohlo být získáno ruské financování.

87 V tomto ohledu Rakouská republika tvrdí, že na rozdíl od toho, co Tribunál uvedl v bodě 38 napadeného rozsudku, jí nepříslušelo prokázat, že jiní uchazeči mohli dodat dva nové jaderné reaktory „za lepších podmínek nebo za nižší cenu“.

88 Konečně Rakouská republika tvrdí, že ani zásada překážky věci pravomocně rozsouzené, ani zásada právní jistoty nebrání tomu, aby ukončené řízení o nesplnění povinnosti bylo kdykoli znovu zahájeno. Pokud by tedy Komise v projednávané věci dospěla v rámci svého posouzení

dotčeného opatření podpory k závěru, že došlo k porušení unijní právní úpravy v oblasti veřejných zakázek, nic by jí nebránilo v tom, aby zahájila nové řízení pro nesplnění povinnosti proti Maďarsku.

89 Komise tvrdí, že Tribunál v bodě 41 napadeného rozsudku právem konstatoval, že se může opírat o ukončené řízení o nesplnění povinnosti. Z důkazů předložených Tribunálu v návaznosti na organizační procesní opatření vyplývá, že přímé zadání výstavby dvou nových jaderných reaktorů z technických důvodů podle čl. 50 písm. c) směrnice 2014/25 bylo odůvodněno „pro hlavní části projektu“. Komise zdůrazňuje, že v zájmu dosažení uspokojivého řešení Maďarsko rovněž uvedlo, že je připraveno jednat transparentně „s ohledem na většinu ostatních částí projektu“. Tento závazek „umožnil Komisi ukončit řízení o nesplnění povinnosti“. Kromě toho posouzení souladu přímého zadání výstavby těchto dvou nových reaktorů s unijním právem v rámci řízení, které vedlo k vydání sporného rozhodnutí, když tak již učinila v rámci řízení o nesplnění povinnosti, by poškodilo účinné využívání zdrojů Komise.

90 Podle Komise je rozhodnutí Maďarska v této oblasti „svrchovaným strategickým rozhodnutím členského státu“, které neměla žádný důvod zpochybňovat. Toto rozhodnutí je rovněž odůvodněno zkušenostmi získanými dříve s dotyčným výrobcem, zatímco jak Tribunál uvedl v bodě 46 napadeného rozsudku, Společné výzkumné středisko (JRC) a odborníci generálního ředitelství (GŘ) Komise „Energetika“ potvrdili technickou jedinečnost reaktoru VVER 1200 vyráběného tímto výrobcem a zvoleného Maďarskem. Ostatně vzhledem k tomu, že pro podstatné části projektu existoval pouze jeden dodavatel, bylo odůvodněné zadat celou dotčenou zakázku uvedenému výrobci.

91 Komise tvrdí, že nestačí, aby Rakouská republika poukázala na porušení unijní právní úpravy v oblasti veřejných zakázek, zejména vzhledem k tomu, že v projednávané věci „hodnocení trhu odhalilo, že žádný jiný dodavatel nebyl k dispozici“. Tribunál tudíž nepožádal Rakouskou republiku, aby předložila „nemožný důkaz“, ale v bodě 64 napadeného rozsudku jen konstatoval, že za okolností projednávané věci příslušelo tomuto členskému státu, aby předložil důkazy naznačující, že existuje jiné řešení pro výstavbu těchto dvou nových reaktorů.

92 Důkazy, které Komise předložila Tribunálu ohledně řízení o nesplnění povinnosti z roku 2015 (viz bod 34 tohoto rozsudku) navíc jasně prokázaly, že přímé zadání výstavby uvedených reaktorů bylo odůvodněné pro podstatné části dotčeného projektu. Podle Komise Tribunál v bodě 47 napadeného rozsudku právem konstatoval, že by bylo v rozporu se zásadou právní jistoty zaujmout ve sporném rozhodnutí opačný postoj, než jaký zastávala Komise v rámci řízení o nesplnění povinnosti z roku 2015.

93 Na jednání před Soudním dvorem Komise tvrdila, že v době zadání zakázky v roce 2014 byla společnost JSC NIAEP jediným dostupným dodavatelem dotyčné jaderné technologie a že tato technologie byla nejvhodnější, či dokonce jediná k uskutečnění dotčeného projektu. Vysvětlila, že žádná jiná technologie nemůže vyhovět technické zadávací dokumentaci ve vztahu k 2 400 megawattům, které jsou vhodné pro maďarský trh, a že z tohoto důvodu musí být dva nové jaderné reaktory považovány za součást předmětu dotčené podpory. Kromě toho je třeba, aby Soudní dvůr provedl posouzení ve vztahu k situaci na trhu výstavby jaderných reaktorů v roce 2017. V této době byly pro areál Paks upraveny pouze reaktory uvedené technologie, byť jen z bezpečnostních důvodů.

94 Francouzská republika tvrdí, že v rozsahu, v němž Rakouská republika namítá nedostatek odůvodnění sporného rozhodnutí, je její argumentace nepřípustná, jelikož posledně uvedený členský stát nevznesl takovou argumentaci před Tribunálem. V tomto ohledu Komise ve své duplice tvrdí, že Rakouská republika ani neuvádí, že body 40 a následující napadeného rozsudku týkající se řízení o nesplnění povinnosti z roku 2015 jsou stiženy nedostatkem odůvodnění. Polská republika tvrdí, že jakákoli argumentace Rakouské republiky směřující ke zpochybnění skutkových zjištění Tribunálu, pokud jde o řízení o nesplnění povinnosti z roku 2015, je nepřípustná.

95 V každém případě má Francouzská republika za to, že Komise odůvodnila sporné rozhodnutí právně dostačujícím způsobem, pokud jde o dodržení směrnice 2014/25 Maďarskem. Vzhledem k tomu, že odpovídající důvody byly formulovány „jen pro úplnost“, mohla Komise přijmout omezené odůvodnění, aniž porušila článek 296 SFEU, přičemž uvedla požadavek odůvodnění do souladu s povahou informací, které se týkají ukončeného řízení o nesplnění povinnosti, která je v zásadě důvěrná. V tomto ohledu Polská republika tvrdí, že s ohledem na citlivost informací, které se k tomuto řízení vztahovaly, nemohla Rakouská republika rozumně očekávat, že budou zveřejněny.

b) Závěry Soudního dvora

96 Ve třetí části prvního důvodu kasačního opravného prostředku Rakouská republika Tribunálu vytýká, že se zaprvé dopustil nesprávného právního posouzení, když měl za to, že Komise právně dostačujícím způsobem odůvodnila svůj závěr uvedený jen pro úplnost v bodě 285 odůvodnění sporného rozhodnutí. V tomto bodě odůvodnění Komise v podstatě uvedla, že i za předpokladu, že by byla povinna přezkoumat slučitelnost přímého zadání výstavby dvou nových jaderných reaktorů s unijní právní úpravou v oblasti veřejných zakázek, nedošlo k porušení směrnice 2014/25, jelikož toto přímé zadání spadá do působnosti čl. 50 písm. c) této směrnice.

97 Zadruhé Rakouská republika uplatňuje řadu argumentů směřujících proti zjištění Komise ohledně neexistence porušení směrnice 2014/25.

98 Pokud jde o argumenty uplatněné zejména Francouzskou republikou týkající se přípustnosti výtky vycházející z nekonstatování nedostatku odůvodnění sporného rozhodnutí, stačí uvést, že v první části desátého žalobního důvodu podaného k Tribunálu Rakouská republika tvrdila, že sporné rozhodnutí není dostatečně odůvodněno. Z bodu 41 napadeného rozsudku ostatně jednoznačně vyplývá, že Rakouská republika před Tribunálem rovněž výslovně zpochybnila skutečnost, že Komise jen pro úplnost v bodě 285 odůvodnění sporného rozhodnutí odkázala na posouzení, které provedla v rámci řízení o nesplnění povinnosti z roku 2015.

99 V každém případě nedostatek odůvodnění, který spadá pod porušení podstatných formálních náležitostí, představuje nepominutelný důvod, který může být přezkoumán v kterékoli fázi řízení, i když účastník řízení, který se jej dovolává, tak neučinil před Tribunálem (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 1. července 2008, Chronopost a La Poste v. UFEX a další, C-341/06 P a C-342/06 P, EU:C:2008:375, body 48 až 50, jakož i ze dne 26. března 2020, Přezkum Simpson v. Rada a HG v. Komise, C-542/18 RX-II a C-543/18 RX-II, EU:C:2020:232, bod 57).

100 Výtka vycházející z nekonstatování nedostatku odůvodnění sporného rozhodnutí, uplatněná v rámci třetí části prvního důvodu kasačního opravného prostředku, je tudíž přípustná.

101 Pokud jde o opodstatněnost argumentace předložené v rámci této třetí části, je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury je povinnost uvést odůvodnění stanovená v článku 296 SFEU podstatnou formální náležitostí, která musí být odlišena od otázky opodstatněnosti odůvodnění, jež spadá pod legalitu sporného aktu po meritorní stránce. Odůvodnění požadované tímto článkem musí být přizpůsobeno povaze dotčeného aktu a úvahy orgánu, který tento akt vydal, musí být vyjádřeny tak jasně a jednoznačně, aby se zúčastněné osoby mohly seznámit s důvody přijetí vydaného opatření a Soudní dvůr mohl provést soudní přezkum. V tomto ohledu není požadováno, aby odůvodnění upřesňovalo všechny relevantní skutkové a právní poznatky, jelikož otázka, zda odůvodnění aktu splňuje požadavky uvedeného článku, musí být posuzována s ohledem nejen na jeho znění, ale také s ohledem na jeho kontext, jakož i s ohledem na všechna právní pravidla upravující dotčenou oblast (viz rozsudek ze dne 10. září 2024, Komise v. Irsko a další, C-465/20 P, EU:C:2024:724, body 389, 391 a 392, jakož i citovaná judikatura).

102 Právě ve světle této judikatury je třeba zkoumat, zda se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení, když v podstatě rozhodl, že závěr uvedený jen pro úplnost v bodě 285 odůvodnění sporného rozhodnutí byl právně dostačujícím způsobem odůvodněn odkazem na řízení o nesplnění povinnosti z roku 2015, který v něm byl učiněn.

103 Je třeba připomenout, že v tomto bodě odůvodnění se Komise spokojila s tvrzením, že „soulad ze strany Maďarska se směrnicí [2014/25] je každopádně Komisí posuzován v odděleném řízení, kde se zatím na základě dostupných informací dospělo k předběžnému závěru, že postup stanovený v [této] směrnici […] by nebylo možno použít na zadání stavebních prací na dvou reaktorech na základě čl. 50 písm. c) této směrnice“.

104 Je pravda, jak uvedla generální advokátka v bodě 70 svého stanoviska, že řízení o nesplnění povinnosti a řízení vedené na základě článku 108 SFEU lze kumulovat v případě, kdy státní opatření spadá současně do působnosti ustanovení v oblasti státních podpor a jiných ustanovení Smlouvy.

105 Je však třeba rovněž připomenout, že Soudní dvůr rozhodl, že Komise nemá pravomoc s konečnou platností určit v rámci řízení o nesplnění povinnosti práva a povinnosti členského státu ani mu poskytnout záruky ohledně slučitelnosti určitého jednání s unijním právem, jelikož podle čl. 260 odst. 1 SFEU má pouze Soudní dvůr pravomoc určit, že členský stát nesplnil některou z povinností, které pro něj vyplývají ze Smluv. Ukončení, ze strany Komise, řízení o nesplnění povinnosti proti členskému státu, které představuje výkon její diskreční posuzovací pravomoci, nad níž kromě toho Soudní dvůr nemůže vykonávat soudní přezkum, tudíž nemůže být rozhodující pro účely posouzení souladu vnitrostátní právní úpravy nebo opatření, které bylo předmětem tohoto řízení, s unijním právem (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 4. října 2024, Tecno*37, C-242/23, EU:C:2024:831, body 29, 32 a 33, jakož i citovaná judikatura).

106 Je pravda, že v projednávané věci Komisi nic nebránilo v tom, aby ve sporném rozhodnutí odkázala na řízení o nesplnění povinnosti z roku 2015, a zejména na závěry, které vyvodila na základě posouzení provedených při této příležitosti, případně s přihlédnutím k informacím nebo skutečnostem, které jí mohly být doručeny od ukončení tohoto řízení a před přijetím sporného rozhodnutí.

107 Naproti tomu s ohledem na judikaturu citovanou v bodě 105 tohoto rozsudku nemůže pouhý odkaz na takové řízení o nesplnění povinnosti, jakož i na ustanovení, které je podle Komise v projednávané věci použitelné, bez jakéhokoliv údaje o dalších konkrétních skutečnostech zohledněných tímto orgánem a o metodice, podle které dospěl ke svému závěru, splňovat požadavky článku 296 SFEU.

108 Jak přitom vyplývá z bodu 103 tohoto rozsudku, důvody uvedené Komisí v bodě 285 odůvodnění sporného rozhodnutí neobsahují žádnou skutečnost, ze které by mohly jasně a jednoznačně vyplývat úvahy tohoto orgánu, které mu umožnily dospět k závěru, že přímé zadání zakázky na výstavbu dvou nových reaktorů v areálu Paks bylo v souladu se směrnicí 2014/25.

109 Z toho nelze vyvodit ani důvod, proč Komise vycházela z této směrnice ve sporném rozhodnutí, když v souladu s čl. 106 odst. 1 a čl. 107 prvním pododstavcem uvedené směrnice byla lhůta pro její provedení stanovena na 18. dubna 2016 a směrnice 2004/17 byla zrušena až od tohoto data. Je tomu tak tím spíše, že Komise na dotaz Soudního dvora v tomto ohledu na jednání prohlásila, že na projednávaný případ se *ratione temporis* použije směrnice 2004/17.

110 V každém případě i za předpokladu, že by Tribunál v rámci svého posouzení zohlednil nejen bod 285 odůvodnění sporného rozhodnutí, ale i bod 372 odůvodnění tohoto rozhodnutí, jak ho k tomu Komise vyzvala (viz bod 34 tohoto rozsudku), je nutno konstatovat, že ani z posledně uvedeného bodu odůvodnění nevyplývají takové odůvodňující skutečnosti, jaké jsou uvedeny v bodech 108 a 109 tohoto rozsudku. Bod 372 odůvodnění uvedeného rozhodnutí totiž spadá do části tohoto rozhodnutí věnované potenciálním účinkům souběžného provozu stávajících jaderných reaktorů v areálu Paks a dvou nových jaderných reaktorů. I když je v něm uvedeno, že technologie zvolená pro výstavbu těchto dvou nových jaderných reaktorů byla v Evropě používána poprvé, jakož i že „ta část projektu, která nemůže být z technického hlediska předmětem výjimky, bude opatřena v souladu s požadavky EU na veřejné zakázky“, jsou tyto skutečnosti uvedeny v rámci předložení připomínek Maďarska, aniž jsou výslovně potvrzeny Komisí.

111 Pokud jde o informace získané v návaznosti na organizační procesní opatření, které Tribunál zohlednil v bodech 42 až 46 napadeného rozsudku, uvedené v bodě 34 tohoto rozsudku, jakož i informace, na které Komise odkázala na jednání před Soudním dvorem a které jsou uvedeny v bodě 93 tohoto rozsudku, stačí připomenout, že skutečnost, že Komise v průběhu řízení jak před Tribunálem, tak před Soudním dvorem předložila takové informace, které mohou případně odůvodnit sporné rozhodnutí, nemůže zhojit nedostatečnost původního odůvodnění tohoto rozhodnutí. Odůvodnění totiž nemůže být s výjimkou výjimečných okolností uvedeno poprvé a *a posteriori* až před soudem (obdobně viz rozsudek ze dne 11. května 2023, Komise v. Sopra Steria Benelux a Unisys Belgium, C-101/22 P, EU:C:2023:396, bod 88, jakož i citovaná judikatura). Přitom takové okolnosti nevyplývají ani z napadeného rozsudku ani ze spisu předloženého Soudnímu dvoru.

112 Za těchto podmínek je třeba konstatovat, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení, když měl v bodě 48 napadeného rozsudku za to, že Komise v projednávané věci pro úplnost právem vycházela z výsledku řízení o nesplnění povinnosti z roku 2015.

113 Kromě toho je třeba uvést, že projednávanou věc nelze srovnávat s věcmi, ve kterých byly vydány rozsudky ze dne 23. listopadu 2023, Ryanair a Airport Marketing Services (C-758/21 P, EU:C:2023:917), jakož i ze dne 23. ledna 2025, Neos v. Ryanair a Komise (C-490/23 P, EU:C:2025:32).

114 Je pravda, že v bodě 97 rozsudku ze dne 23. listopadu 2023, Ryanair a Airport Marketing Services (C-758/21 P, EU:C:2023:917), Soudní dvůr uvedl, že v rámci řízení vedeného podle článku 108 SFEU může Komise splnit svou povinnost uvést odůvodnění, aniž je nezbytné odpovědět na argumenty jiných zúčastněných stran než dotyčného členského státu, jelikož ze sporného rozhodnutí ve věci, v níž byl vydán tento rozsudek, přinejmenším implicitně vyplývá, že Komise měla za to, že argumentaci, kterou tyto strany před ní uplatnily, nelze přijmout. Nicméně, jak lze vyvodit z bodů 92 a 93 uvedeného rozsudku, uvedené strany byly adresáty dokumentů zaslaných Komisí, z nichž měly mít možnost vyvodit skutečnosti, v souvislosti s nimiž Komisi vytýkaly, že je v tomto rozhodnutí konkrétně neuvedla.

115 Tak tomu však v projednávané věci není, jelikož nebylo prokázáno, že všechny skutečnosti řízení o nesplnění povinnosti, které by mohly napravit nedostatky bodu 285 odůvodnění sporného rozhodnutí v tomto ohledu, byly veřejné nebo přinejmenším přístupné zúčastněným stranám, které se účastnily řízení vedeného Komisí na základě čl. 108 odst. 2 SFEU.

116 Projednávanou věc nelze srovnávat ani s věcí, v níž byl vydán rozsudek ze dne 23. ledna 2025, Neos v. Ryanair a Komise (C-490/23 P, EU:C:2025:32). Jak totiž vyplývá z bodů 35 a 51 uvedeného rozsudku, Soudní dvůr v posledně uvedené věci použil judikaturu, podle níž rozhodnutí nevznášet námitky proti opatření podpory podle čl. 108 odst. 3 SFEU, přijaté navíc v krátkých lhůtách, musí pouze obsahovat důvody, na základě kterých se Komise domnívá, že se nestřetla s vážnými obtížemi při posuzování slučitelnosti dotčené podpory s vnitřním trhem. Tato judikatura není v žádném případě použitelná na projednávanou věc, jelikož sporné rozhodnutí nebylo přijato po ukončení předběžné fáze přezkumu stanovené v čl. 108 odst. 3 SFEU.

117 Ostatně argumentace Francouzské republiky uvedená v bodě 95 tohoto rozsudku, kterou tento členský stát v podstatě tvrdí, že pokud Komise odkazuje na ukončené řízení o nesplnění povinnosti, je povinna dodržovat zásadu důvěrnosti, což by mohlo vést k tomu, že stručné odůvodnění v tomto ohledu může splňovat požadavky článku 296 SFEU, nemůže obstát. V tomto ohledu totiž stačí připomenout, že podle judikatury platí, že i když rozhodnutí Komise v oblasti státních podpor může být s ohledem na takovou povinnost dostatečně odůvodněno, aniž obsahuje všechny skutečnosti, o které se opírají úvahy tohoto orgánu, musí z něho nicméně jasně a jednoznačně vyplývat úvahy uvedeného orgánu, jakož i metodika, kterou tento orgán použil, aby se zúčastněné osoby mohly seznámit s důvody, které vedly k přijetí rozhodnutí, a unijní soud mohl v tomto ohledu provést přezkum (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 15. července 2021, Komise v. Landesbank Baden-Württemberg a SRB, C-584/20 P a C-621/20 P, EU:C:2021:601, bod 111, jakož i citovaná judikatura).

118 Třetí části prvního důvodu kasačního opravného prostředku je tudíž třeba vyhovět v rozsahu, v němž Tribunálu vytýká, že nekonstatoval nedostatek odůvodnění sporného rozhodnutí.

119 Ze všeho výše uvedeného zaprvé vyplývá, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení, když měl za to, že se Komise ve sporném rozhodnutí mohla opřít o hlavní důvody uvedené tímto orgánem, podle kterých Komise nebyla v projednávané věci povinna zkoumat slučitelnost přímého zadání výstavby dvou nových jaderných reaktorů s unijní právní úpravou v oblasti veřejných zakázek. Zadruhé se Tribunál rovněž dopustil nesprávného právního posouzení, když měl za to, že Komise právně dostačujícím způsobem odůvodnila svůj závěr uvedený pro úplnost v bodě 285 odůvodnění sporného rozhodnutí.

120 Vzhledem k tomu, že prvnímu důvodu kasačního opravného prostředku je třeba vyhovět, je třeba napadený rozsudek zrušit, aniž je třeba zkoumat ostatní výtky vznesené v rámci tohoto prvního důvodu kasačního opravného prostředku a ostatní důvody kasačního opravného prostředku.

B. K žalobě před Tribunálem

121 V souladu s čl. 61 prvním pododstavcem statutu Soudního dvora Evropské unie zruší Soudní dvůr rozhodnutí Tribunálu, je-li kasační opravný prostředek opodstatněný. Pokud to soudní řízení dovoluje, může Soudní dvůr vydat sám konečné rozhodnutí ve věci.

122 V projednávané věci to soudní řízení dovoluje, jelikož Soudní dvůr má k dispozici informace nezbytné ke konečnému rozhodnutí o žalobě podané Rakouskou republikou.

123 Z bodů 78 až 81, 112, 118 a 119 tohoto rozsudku totiž vyplývá, že sporné rozhodnutí je stiženo zaprvé nesprávným právním posouzením, pokud jde o tvrzení Komise, podle kterého tento orgán nebyl v projednávané věci povinen ověřit, zda přímé zadání zakázky na výstavbu dvou nových jaderných reaktorů bylo v souladu s unijní právní úpravou v oblasti veřejných zakázek, a zadruhé z nedostatku odůvodnění v rozsahu, v němž měl uvedený orgán za to, že se v každém případě může spokojit s pouhým odkazem na řízení o nesplnění povinnosti z roku 2015, aby odůvodnil svůj pro úplnost formulovaný závěr, podle kterého z důvodu tohoto přímého zadání nedošlo k porušení této právní úpravy.

124 Z toho vyplývá, že je třeba vyhovět zaprvé prvnímu žalobnímu důvodu podanému k Tribunálu, vycházejícímu v podstatě z toho, že Komise ve sporném rozhodnutí nepřezkoumala, zda přímé zadání zakázky na výstavbu dvou nových jaderných reaktorů vedlo k porušení unijní právní úpravy v oblasti veřejných zakázek, jakož i z nedostatku odůvodnění jejího závěru uvedeného v tomto ohledu jen pro úplnost a zadruhé první části desátého žalobního důvodu, vycházející z porušení povinnosti uvést odůvodnění podle čl. 296 odst. 2 SFEU, a tudíž zrušit sporné rozhodnutí v plném rozsahu, aniž je třeba zkoumat ostatní výtky vznesené v rámci tohoto desátého žalobního důvodu, ani ostatní žalobní důvody uvedené žaloby.

VII. K nákladům řízení

125 Podle čl. 184 odst. 2 jednacího řádu Soudního dvora platí, že je-li kasační opravný prostředek opodstatněný a Soudní dvůr vydá sám konečné rozhodnutí ve věci, rozhodne o nákladech řízení.

126 Podle čl. 138 odst. 1 tohoto jednacího řádu, který se na řízení o kasačním opravném prostředku použije na základě jeho čl. 184 odst. 1, se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval.

127 Vzhledem k tomu, že Rakouská republika v projednávaném případě požadovala náhradu nákladů řízení a Komise neměla ve věci úspěch, je důvodné posledně uvedené uložit, že ponese vlastní náklady řízení a nahradí náklady řízení vynaložené tímto členským státem v řízení v prvním stupni a v řízení o kasačním opravném prostředku.

128 Podle čl. 140 odst. 1 jednacího řádu, jenž se na řízení o kasačním opravném prostředku použije na základě čl. 184 odst. 1 daného řádu, členské státy a orgány, které vstoupily do řízení jako vedlejší účastníci, nesou vlastní náklady řízení. Česká republika, Francouzská republika, Lucemburské velkovévodství, Maďarsko a Polská republika tudíž ponesou vlastní náklady řízení v prvním stupni a řízení o kasačním opravném prostředku.

129 Podle čl. 184 odst. 4 téhož jednacího řádu platí, že nepodal-li kasační opravný prostředek sám vedlejší účastník řízení v prvním stupni, může mu být uložena náhrada nákladů řízení o kasačním opravném prostředku jen tehdy, účastnil-li se písemné nebo ústní části řízení před Soudním dvorem. S ohledem na toto ustanovení je třeba rozhodnout, že Slovenská republika a Spojené království Velké Británie a Severního Irska ponesou vlastní náklady řízení v prvním stupni.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (velký senát) rozhodl takto:

1) **Rozsudek Tribunálu Evropské unie ze dne 30. listopadu 2022, Rakousko v. Komise (T-101/18, EU:T:2022:728), se zrušuje.**

2) **Rozhodnutí Komise (EU) 2017/2112 ze dne 6. března 2017 o opatření/režimu podpory/státní podpoře SA.38454 – 2015/C (ex 2015/N), kterou Maďarsko zamýšlí poskytnout na podporu rozvoje dvou nových jaderných reaktorů v jaderné elektrárně Paks II, se zrušuje.**

3) **Evropská komise ponese vlastní náklady řízení a nahradí náklady řízení vynaložené Rakouskou republikou jak v řízení v prvním stupni, tak v řízení o kasačním opravném prostředku.**

4) **Česká republika, Francouzská republika, Lucemburské velkovévodství, Maďarsko a Polská republika ponesou vlastní náklady řízení v prvním stupni a řízení o kasačním opravném prostředku.**

5) **Slovenská republika a Spojené království Velké Británie a Severního Irska ponesou vlastní náklady řízení v prvním stupni.**

Podpisy